

फक्त कार्यालयीन उपयोगकरिता

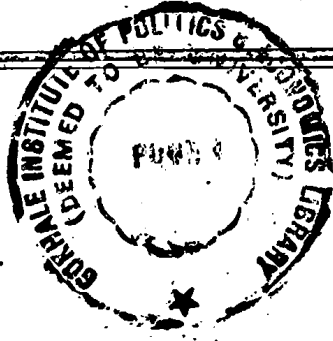
जिल्हा सामाजिक व आर्थिक समालोचन

भंडारा जिल्हा

२००१-२००२

अर्थ व सांख्यिकी संचालनालय
महाराष्ट्र शासन
मुंबई.

फक्त कार्यालयीन उपयोगकरिता

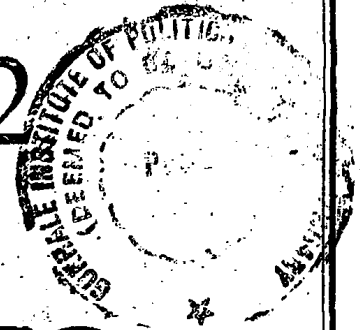

जिल्हा सामाजिक

व

आर्थिक समालोचन

2001-2002

जिल्हा - भंडारा/गांदिया

जिल्हा सांख्यिकी कार्यालय,
अर्थ व सांख्यिकी संचालनालय,
महाराष्ट्र शासन,
भंडारा.

अनुक्रमणिका
जिल्हा सामाजिक व आर्थिक समालोचन 2001-2002

अ.क्र.	तक्ता क्रमांक	विषय	पृष्ठ क्रमांक
1	2	3	4
		दृष्टिक्षेपात जिल्हा	I ते VII
		समालोचन/ बाबी	एक ते वीस
		भाग - 1	
		भाग - 2	
		1. क्षेत्रफळ व लोकसंख्या	
1	1.1	जनगणनेनुसार तालुकावार क्षेत्रफळ, घरे व लोकसंख्या	1
2	1.2	1951 पासूनच्या लोकसंख्येमधील दशवार्षिक फरक	3
3	1.3	1991 च्या जनगणनेप्रमाणे लोकसंख्या गटानुसार गावांचे तालुकावार वर्गीकरण	11
4	1.4	2001 च्या जनगणनेप्रमाणे लोकसंख्या गटानुसार शहरांचे तालुकावार वर्गीकरण	13
5	1.5(अ)	1991 च्या जनगणनेनुसार काम करणारे व काम न करणा-यांची संख्या	15
6	1.5 (ब)	1991 च्या जनगणनेनुसारमध्यतः काम करणा-या व्यक्तीची उद्योगगट, क्षेत्रनिहाय विभागणी.	19
7	1.6 (अ)	लोकसंख्येचे वयोगटानुसार वर्गीकरण जनगणना 1991	20
8	1.6(ब)	लोकसंख्येचे धर्मानुसार वर्गीकरण जनगणना 1991	21
9	1.7	1991च्या जनगणनेनुसार अनुसूचित जाती व जमाती करीता आकडेवारी	22
10	1.8	भिंती/छापरे या साठी वापरलेल्या साधन सामुग्रीनुसार घरांचे वर्गीकरण	24
11	1.9	आकार व मालकीच्या स्थितीनुसार ग्रामीण /नागरी क्षेत्रातील कुटूंबांचे वर्गीकरण	25
12	1.10	जनगणना घरे आणि त्यांचा वापर	26
13	1.11	क्षेत्रवार जिल्हा उत्पन्न व दरडोई जिल्हा उत्पन्न चालू किमतीनुसार	27
14	1.12	क्षेत्रवार जिल्हा उत्पन्न व दरडोई जिल्हा उत्पन्न स्थिर (1993-94)चालू किमतीनुसार	29
		2. हवामान	
15	2.1	निवडक केंद्रांतील पर्जन्य दिवसाची संख्या व एकूण पर्जन्य 2001	31
16	2.2	निवडक केंद्रांतील कमाल व किमान तापमान 1998	36

पुढे चालू.

II

अ.क्र.	तक्ता क्रमांक	विषय	पृष्ठ क्रमांक
1	2	3	4
3. कृषी			
17	3.1	जमिनीचा वापर सन 1997-98 व 2000-2001 या वर्षाकरीता	37
18	3.2	तहसिलवार निरनिराळ्या पिकाखालील क्षेत्र (1997-98 व 2000-01)	41
19	3.3	मुख्य पिकांचे दर हेक्टरी उत्पादन व एकूण उत्पादन 2001-2002	55
20	3.4	विविध साधनांनी ओलीताखली असलेले तालुकावार क्षेत्र (1997-98 व 2000-2001या वर्षाकरीता)	56
21	3.5	निरनिराळ्या पिकाखलील ओलीताचे तालुकावार क्षेत्र (1997-98 व 2000-2001 या वर्षाकरीता)	58
22	3.6(अ)	तालुकावार सिंचन विहीरी आणि इतर विहीरी (1997-98 व 2000-01)	70
23	3.6 (ब)	तालुकावार कुपनलीका चालू असलेल्या हातपंप व विद्युत पंपची संख्या (2001-2002)	72
24	3.7	लघु पाटबंधारेची कामे (2001-2002)	73
25	3.8	मोठे व मध्यम पाटबंधारे प्रकल्पामुळे भिजणारे क्षेत्र व मिळणारे फायदे 30 जून 2002 अखेरची	75
26	3.9	वहित धारण जमीनीची संख्या व त्यांचे क्षेत्रफळ , ओलीताखाली असलेली वहितधारण जमीन आणि ओलीताखालील निव्वळ क्षेत्र व वहितीच्या व प्रकारानुसार क्षेत्रफळ श्रेणीनुसार वहित धारण जमीनीची संख्या (1990-91)	79
27	3.10	कृषी विषयक अंत्रजारे कृषी गणना 1997	83
28	3.11(अ)	दुष्काळ , टंचाई व टंचाई सदृश परिस्थितीची माहिती 2001-2002	84
29	3.11(ब)	दुष्काळ,टंचाई व टंचाई सदृश परिस्थितीची माहिती (अवर्धन व प्रवण)	85
30	3.11(क)	दुष्काळ , टंचाई व टंचाई सदृश परिस्थितीची माहिती (पूरपरिस्थिती)	86
4. पशुसंवर्धन			
31	4.1	तहसिलवार पशुधन (1997 च्या पशुगणनेप्रमाणे)	87
32	4.2	जिल्हयांतील पशुवैद्यकीय संस्थांची तालुकावार संस्था 2001-2002	94
33	4.3	रोगांच्या प्रकारानुसार पशुच्या मृत्युची संख्या वर्ष 2001-2002	97
34	4.3अ)	विविध पशुवैद्यकीय संस्थांचे कार्य वर्ष 2001-2002	98
35	4.4	मान्यताप्राप्त पशुवधगृहे आणि प्रत्येक पशुवधगृहात कत्तल केलेल्या पशुची संख्या 2001-2002	99
36	4.5	जिल्हयातील वनक्षेत्र वर्ष 2001-2002	100
37	4.7	जिल्हयातील मुख्य व गौण वनउत्पादने वर्ष 2001-2002	101
38	4.8	जिल्हयातील भूजल मत्स्यव्यवसाय वर्ष 2001-2002	102
39	4.9	जिल्हयातील सागरी मत्स्यव्यवसाय वर्ष 2001-2002	**

पुढे चालू

अ.क्र.	तक्ता क्रमांक	विषय	पृष्ठ क्रमांक
1	2	3	4
5. रोजगार उद्योग, खनीकर्म व बीज			
40	5.1	करखान्यातील कामगारांची दैनिक सरासरी संख्या वर्ष 2001	103
41	5.2	चालू कारखान्यांचे व कामगारांच्या संख्येनुसार उद्योगनिहाय वर्गीकरण सन 2001	107
42	5.3	कामाच्या दिवसांची संख्येनुसार चालू असलेल्या कारखान्यांचे वर्गीकरण वर्ष 2001	111
43	5.4	उद्योगाच्या महत्वाच्या बाबीचा तपशिल (वार्षिक उद्योग पाहणी) वर्ष 1996-97	115
44	5.5	रोजगार व स्वयरोजगार मार्गदर्शन केंद्र-वर्ष 2001	119
45	5.6	व्यवसाय मार्गदर्शन कार्यक्रम वर्ष 2001-2002	121
46	5.7	जिल्ह्यातील कर्मचा-यांची संख्या (कर्मचारी गणना 2001)	122
47	5.8	निरनिराळ्या उद्योगातील रोजगार (31 मार्च 2002 ला संपणा-या वर्षाकरीता)	123
48	5.9	विद्युतीकरण झालेल्या शहरांची व गावांची संख्या व त्यांची लोकसंख्या 31 मार्च 2002	124
49	5.10	विजेचा वापर 2001-2002 या वर्षाकरिता	125
51	5.11	कृषी व बिगर कृषी उद्योग (आर्थिक गणना 1998)	126
51	5.12	प्रमुख उद्योग गटानुसार (कृषी व बिगर कृषी उद्योग) उद्योगांची संख्या आणि सर्वसाधारणपणे नेहमी काम करणा-या कामगारांची संख्या (आर्थिक गणना 1998)	127
52	5.13	महत्वाच्या उद्योग गटानुसार कृषी व बिगर कृषी आस्थापनाची संख्या (आर्थिक गणना 1998)	128
53	5.14	महत्वाच्या उद्योग गटानुसार कृषी व बिगरकृषी आस्थापनातील कामगारांची संख्या (आर्थिक गणना 1998)	129
54	5.15	बिगर कृषी सहकारी आस्थापना (सर्व उद्योग गट एकत्र) (आर्थिक गणना 1998)	130
55	5.16	उद्योग गटानुसार सहकारी औद्योगिक संस्था व रोजगार यांची संख्या (आर्थिक गणना 1998)	131
56	5.17(अ)	वस्तूनिर्माण व दुरुस्ती सेवा या गटातील स्वकार्यरत उद्योगांची एकूण संख्या व नेहमी काम करणा-या कर्मचा-यांची आकारमान गटानुसार संख्या (आर्थिक गणना 1998)	132
57	5.17(ब)	वस्तूनिर्माण व दुरुस्ती सेवा उद्योगगटातील आस्थापनाची एकूण संख्या व नेहमी काम करणा-या कर्मचा-यांची आकारमान गटानुसार संख्या (आर्थिक गणना 1998)	133

टिप :- * * तक्त्यामधील माहिती निरंक आहे.

पुढे चालू.

IV

अ.क्र.	तक्ता क्रमांक	विषय	पृष्ठ क्रमांक
1	2	3	4
58	5.18(अ)	घाउक व किरकोळ व्यापारामधील स्वकार्यरत उद्योगांची संख्या व नेहमी काम करणा-या कर्मचा-यांची आकारमान गटानुसार संख्या (आर्थिक गणना 1998)	134
59	5.18(ब)	घाउक व किरकोळ व्यापार उद्योग गटातील आस्थापनाची एकूण संख्या व नेहमी काम करणा-या कर्मचा-यांची आकारमान गटानुसार संख्या (आर्थिक गणना 1998)	135
60	5.19(अ)	सामुहिक, सामाजिक व व्यक्तीगत सेवा मधील एकूण स्वकार्यरत उद्योगांची संख्या व नेहमी काम करणा-या कर्मचा-यांची आकारमान गटानुसार संख्या (आर्थिक गणना 1998)	136
61	5.19(ब)	सामुहिक, सामाजिक व व्यक्तीगत सेवा मधील आस्थापनेची एकूण संख्या व नेहमी काम करणा-या कर्मचा-यांची आकारमान गटानुसार संख्या (आर्थिक गणना 1998)	137
62	5.20(अ)	सर्व उद्योग गट मिळून एकूण स्वयकार्यरत उद्योगांची एकूण संख्या व नेहमी काम करणा-या कर्मचा-यांची आकारमान गटानुसार संख्या (आर्थिक गणना 1998)	138
63	5.20(ब)	सर्व उद्योग गट मिळून एकूण उद्योग गटामधील आस्थापनांची एकूण संख्या व नेहमी काम करणा-या कर्मचा-यांची आकारमान गटानुसार संख्या (आर्थिक गणना 1998)	139
6. सहकार			
64	6.1	विविध प्रकारच्या सहकारी संस्था 31.3.2002	140
65	6.2	जिल्हयातील सर्व प्रकारच्या सहकारी संस्थांची माहिती (31.3.2002 ला संपणा-यावर्षाकरीता)	141
66	6.3	जिल्हयातील सहकारी संस्थांची लेखा परीक्षण वर्गाप्रमाणे वर्गवारी 31.3.2002 अखेर.	142
67	6.4	जिल्हयातील राज्य आणि जिल्हा पातळीवरील सहकारी वंकाची कार्य 31.3.2002 अखेर.	143
68	6.5	जिल्हयातील प्राथमिक कृषी सहकारी संस्थांचे कार्य 31.3.2002 अखेर	144
69	6.6	जिल्हयातील शेतकरी सेवा संस्थांचे कार्य 31.3.2002 अखेर	147
70	6.7	जिल्हयातील आदीवासी सहकारी संस्थांचे कार्य 31.3.2002 अखेर	150
71	6.8	जिल्हयातील प्राथमिक कृषीसहकारी संस्थांनी दिलेली पिककर्ज 31.3.2002 अखेर	153
72	6.9	जिल्हयातील शेतकरी सेवा संस्थांनी दिलेली पिककर्ज 31.3.2002 अखेर	154
73	6.10	जिल्हयातील आदीवासी सहकारी संस्थांनी दिलेली पिककर्ज 31.3.2002 अखेर.	155

V

अ.क्र.	तक्ता क्रमांक	विषय	पृष्ठ क्रमांक
1	2	3	4
74	6.11	जिल्हयातील विंगर कृषी सहकारी पतसंस्थाचे कार्य 31.3.2002 अखेर.	156
75	6.12	जिल्हा आणि प्राथमिक पणन संस्थांचे कार्य 31.3.2002 अखेर.	157
76	6.13	जिल्हयातील उत्पादन आणि सामाजिकसेवा संस्थांचे कार्य 31.3.2002 अखेर	160
77	6.14	जिल्हयातील उत्पादन संस्था आणि सामाजिकसेवा संस्था यांचे प्रमुख कार्यांचा तपशिल 31.3.2002 अखेर.	161
78	6.15	जिल्हयातील नियंत्रित बाजारपेठांची माहिती 31.3.2002 अखेर.	162
79	6.16	जिल्हयातील सावकारांची संख्या आणि त्यांनी दिलेली कर्जे 31.3.2002 अखेर.	170
7. वैद्यकीय व आरोग्य सेवा			
80	7.1	सार्वजनिक व अर्थसहाय्यीत संस्थामार्फत उपलब्ध असलेल्या वैद्यकीय सुविधांची माहिती 2001	171
81	7.2	नांदणी केलेल्या जन्म-मृत्यूची संख्या 2001	173
82	7.3	विविध कारणानुसार मृत्यूची संख्या 2001	175
83	7.4	माता बालसंगोपन कार्यक्रम अंतर्गत लस टोचणी 2001-2002 वर्षाकरीता.	176
84	7.5	जिल्हयातील कुटूंब नियोजन केंद्राची संख्या 2001-2002	177
8. शिक्षण			
85	8.1	2001 च्या जनगणनेनुसार तालुकावार साक्षरता	178
86	8.2	शैक्षणिक संस्था आणि शिक्षकांची आणि विद्यार्थ्यांची संख्या 2000-2001	179
87	8.3	पूर्व प्राथमिक, प्राथमिक, माध्यमिक व महाविद्यालयातील विद्यार्थ्यांची स्तरनिहाय संख्या आणि मागासवर्गीय विद्यार्थ्यांची वर्गवारी 2000-01	180
88	8.4	इतर प्रकारच्या शैक्षणिक संस्था 2000-2001	181
89	8.5	आर्थिक दृष्ट्या मागासलेल्या विद्यार्थ्यांना मिळणा-या शैक्षणिक सवलती 2000-2001	182
90	8.6	प्राथमिक शिक्षणावरील खर्च 2001-2002	183
91	8.7	जिल्हयातील व्यवसाय मार्गदर्शन (कनिष्ठ महाविद्यालये) व तांत्रिक शाळा (आठवी ते बारवी) 2001-2002	184
92	8.8	जिल्हयातील पौढ शिक्षण कार्यक्रम 2001-2002	184
93	8.9	शिक्षकांकरीता प्रशिक्षण संस्था 2000-2001	185
94	8.10	तालुकावार शाररीक शिक्षण महाविद्यालये, क्रिडागणे, क्रिडा संस्था आणि क्रिडा शिष्यवृत्तीधारक इत्यादी माहिती 2001-2002	186
9. वाहतूक व दळणवळण			
95	9.1(अ)	रेल्वे मार्गांची लांबी (31.3.2002 या वर्षाअखेर)	187
96	9.1(ब)	रेल्वे स्थानकांची तालुकावर यादी 31.3.2002 अखेर.	187
97	9.2	प्रकार व पृष्ठभाग यानुसार रस्त्याची लांबी 31.3.2002 अखेर.	188
98	9.3	वापरात असलेली मोटार वाहणाची संख्या 31 मार्च 2002 वर्षा अखेर.	189
99	9.4	महाराष्ट्र राज्य मार्ग परिवहन महामंडळाची (प्रवासी) वाहतूक आकडेवारी 2001-2002 वर्षाकरीता.	190

पुढे चालू.

VI

अ.क्र.	तक्ता क्रमांक	विषय	पृष्ठ क्रमांक
1	2	3	4
100	9.5	महत्वाच्या रस्त्यावरील वाहतुक गणना 2001 या वर्षाकरीता (वाहतुक गणना मे - 2001)	191
101	9.6	पोस्ट ; तारघरे व दुरध्वनी सेवा व दुरदर्शन संच यांची आकडेवारी 31 मार्च 2002 अखेर.	209
10. स्थानिक संस्था			
102	10.1	स्थानिक संस्थांचे उत्पन्न व खर्च (वर्ष 2001-2002)	210
103	10.2	ग्रामपंचायतीचे उत्पन्न व खर्च (2001-2002 करीता)	211
104	10.3	जिल्हा परिषदचे बाबजार उत्पन्न व खर्च (2001-2002 या वर्षाकरीता)	214
105	10.4	महानगरपालिका कटक मंडळे व महानगरपालिकांचे उत्पन्न व खर्च (2001-2002 या वर्षाकरीता)	216
11. नियोजन			
106	11.1	विविध विकास शिर्षाखाली झालेल्या योजनांतर्गत खर्च 2001-2002	218
107	11.2	योजनेखालील महत्वाची भौतिक साधने 2001-2002 या वर्षाकरीता	220
108	11.3	रोजगार हमी योजना 2001-2002 या वर्षाकरीता	226
109	11.4	रोजगार हमी योजनेखाली घेतलेली कामे ; त्यावरील रोजगार व खर्च 2001-2002 या वर्षाकरीता	227
110	11.5	पिण्याच्या पाण्याच्या सोई व टंवाई संबंधी केलेल्या उपाययोजना 2001-2002 या वर्षाकरीता	228
111	11.6	संकरीत व अधिक उत्पादन देणा-या पिकांच्या जाती व त्याखालील क्षेत्र 2001-2002 या वर्षाकरीता	230
112	11.7	जिल्ह्यातील रासायनिक खताचे वाटप (वर्ष 2001-2002 या वर्षाकरीता)	232
113	11.8	जिल्ह्यातील साखर कारखाने 2001-2002 या गळीत हंगामाकरीता	233
114	11.9	दुध संस्थांची संख्या (वर्ष 2001-2002)	234
115	11.10	अवर्षण प्रवण कार्यक्रमांची प्रगती दर्शविणारा तक्ता (वर्ष 2001-2002)	**
116	11.11	जिल्ह्यातील एकात्मिक आदिवासी विकास कार्यक्रमाची प्रगती व त्यावरील तरतुद व खर्च (वर्ष 2001-2002)	235
117	11.12	वीस कलमी कार्यक्रम (2001-2002 या वर्षाकरीता)	237
118	11.13	विशेष घटक याजना (2001-2002 या वर्षाकरीता)	238
119	11.14	जिल्ह्याचा स्थानिक विकास कार्यक्रम (वर्ष 2001-2002) (अ व ब)	239

टिप :- * * तक्त्यामधील माहिती निरंक आहे.

पुढे चालू

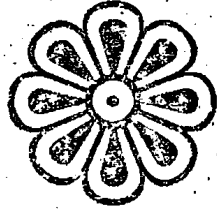

VII

अ.क्र.	तक्ता क्रमांक	विषय	पृष्ठ क्रमांक
1	2	3	4
120	11.14 (क व ड)	जिल्हयाचा स्थानिक विकास कार्यक्रम (वर्ष 2001-2002)	240
12. किंमती व निर्देशांक			
121	12.1	जिल्हयातील निवडक शेतीमालाच्या सरासरी घाटक किंमती एप्रिल 2001 ते मार्च 2002	241
122	12.2	जिल्हयातील मुख्यालयाच्या ठिकाणच्या महत्वाच्या वस्तूच्या मासिक सरासरी किरकोळ किंमती वर्ष 2001	243
123	12.3	महत्वाच्या ग्राहक किंमतीचे निर्देशांक सन 2001-2002	247
13. न्याय व प्रशासन			
124	13.1	जिल्हयातील पोलीस अधिकारी / कर्मचा-यांची एकूण संख्या सन 2001-02	248
125	13.2	जिल्हयातील गुन्ह्यासंबंधीची आकडेवारी सन 2001-2002	249
126	13.3	तुरूगांत दाखल केलेले गुन्हेगार सन 2001-2002	251
127	13.4	तुरूगांत दाखल केलेल्या गुन्हेगारांचे वयोगटानुसार व शैक्षणिक पात्रतेनुसार वर्गीकरण 2001-2002	252
128	13.5	दिवाणी व फौजदारी न्यालयात निकालात काढलेली कामे /प्रकरणे सन 2001-2002	253
14. बँकींग व विमा			
129	14.1	जिल्हयातील बँक कार्यालये, वर्गीकृत बँकाची संख्या, ठेवी व कर्जे सन 2001-2002.	254
130	14.2	जिल्हयातील 31 मार्च 2002 रोजी चालू असलेल्या संयुक्त भांडवलाची संख्या	255
131	14.3	उतरविलेल्या विमा पत्राची संख्या व विम्याची रक्कम (2001-2002)	255
15. संकिर्ण			
132	15.1	जिल्हयातील चित्रपट गृहाविषयी आकडेवारी सन 2001-2002	256
133	15.2	गोळा केलेली अल्पबचत गुंतवणुक व खातेदारांची संख्या सन 2001-2002	257
134	15.3	तेहसिल निहाय गोळा केलेला जमान महसुल सन 2001-2002	258
135	15.4	मुद्रणालये आणि त्यांत छापलेली व प्रकाशित केलेली वर्तमान पत्रे आणि नियतकालिके 31.3.2002 या दिवशी	259
136	15.5	स्वस्त धान्य दुकानांना पुरविलेले तादुळ, गहू व साखर सन 2001-2002	261
138	15.6	जिल्हयातील 1999 मधील लोकसभा व 1999 मधील विधानसभा निवडणुक संबंधी आकडेवारी	262
139	15.7	जिल्हयातील 31.3.2002 रोजीची अधिकारी व प्रवासी यांचेसाठी असलेल्या विश्रामगृहाची तालुका निहाय यादी	265
140	15.8	निवडक निर्देशांकाचे कल 2001-2002	267

* * तक्त्यामधील माहिती निरंक आहे.

भाग - 1

दृष्टिक्षेपात जिल्हा

जिल्हा - भंडारा/गोंदिया

2001-2002

जिल्हा सामाजिक व आर्थिक समालोचन 2001-2002

दृष्टिक्षेपात जिल्हा - भंडारा/गोंदिया

अ.क्र.	बाब	परिमाण	जिल्हा भंडारा	जिल्हा गोंदिया	महाराष्ट्र राज्य
1	2	3	4	5	6
(एक) प्राकृतिक रचना					
अ) भौगोलिक रचना					
1)	उत्तर अक्षांश	अंश	20.39 ते	21.38	16.4 ते 22.1
2)	पूर्व रेखांश	अंश	79.27 ते	80.42	72.6 ते 80.9
ब) हवामान व तापमान					
			.(1998)	(2000-2001)	
1)	किमान	डिग्री सेल्सिअस	7.4		5.6
2)	कमाल	डिग्री सेल्सिअस	47.5		45.9
3) पर्जन्य (सरासरी) (2001)					
		मि.मि.	1298	1231	1628.00
क) प्रशासकीय विभाग (2001-2002)					
1)	तालुके	संख्या	7	8	353
2)	पंचायत समित्या	संख्या	7	8	349
3)	टंचाईग्रस्त तालुके	संख्या	0	0	उ.ना.
4)	एकात्मिक ग्रामिण विकास प्रकल्प	संख्या	7	8	उ.ना.
5)	शहरे	संख्या	6	2	378
6)	गावे (एकूण) 2001 प्रमाणे	संख्या	870	950	43722 *
(1)	निर्जन	संख्या	98	64	उ.ना.
(2)	वस्ती असलेली	संख्या	772	886	43722
7)	क्षेत्रफळ	चौ.कि.मी.	3717	5641	307583
दोन) प्रशासकीय संस्था (2001-2002)					
1)	पंचायत समित्या	संख्या	7	8	349
2)	महानगरपालिका	संख्या	0	0	19
3)	नगर परिषदा	संख्या	3	2	224
4)	कटक मंडळे	संख्या	0	0	7
5)	ग्रामपंचायती	संख्या	541	556	27832 *
6)	पोलिस ठाणी	संख्या	12	12	913
(31डिसे.2001)					
7)	पोलिस आऊट पोष्ट	संख्या	7	11	1787
(31डिसे.2001)					

* वस्ती नसलेली गावे धरून * नगर पंचायतीसह

II

अ.क्र.	बाब	परिमाण	जिल्हा भंडारा	जिल्हा गोंदिया	महाराष्ट्र राज्य
1	2	3	4	5	6
तीन)	लोकसंख्या (2001) प्रमाणे				
1)	ग्रामिण लोकसंख्या	आकडे हजारात	961	1057	55732
2)	नागरी लोकसंख्या	आकडे हजारात	175	143	41020
3)	एकूण लोकसंख्या	आकडे हजारात	1136	1200	96752
4)	अनुसूचित जातीची लोकसंख्या(1991)	आकडे हजारात	185	170	8758
5)	अनुसूचित जातीच्या लोकसंख्येची एकूण लोकसंख्येशी टक्केवारी (1991)	टक्केवारी	18.97	15.00	11.09
6)	अनुसूचित जमातीची लोकसंख्या(91)	आकडे हजारात	102	208	7318
7)	अनुसूचित जमातीच्या लोकसंख्येची एकूण लोकसंख्येशी टक्केवारी (1991)	टक्केवारी	10.46	18.36	9.27
8)	पुरुष (2001)	आकडे हजारात	573	598	50334
9)	स्त्रिया	आकडे हजारात	563	602	46418
10)	स्त्री-पुरुष प्रमाण (2001)	1000 पुरूषामागे	982	1005	922
11)	घनता	स्त्रियाचे प्रमाण दर चौ.कि.मी. क्षेत्रातील लोकसंख्या	306	213	314
12)	साक्षरतेचे प्रमाण (2001)				
1)	एकूण	टक्केवारी	78.65	78.65	77.3
2)	पुरुष	टक्केवारी	89.11	89.54	86.3
3)	स्त्रिया	टक्केवारी	68.11	67.89	67.5
4)	राज्यामध्ये जिल्हयाचा क्रमांक	संख्या	0	0	0
चार)	कृषि (अस्थायी) (2000-2001)				
1)	भौगोलिक क्षेत्र	हजार हेक्टर	378	550	30758
2)	जंगल व्याप्त क्षेत्र	हजार हेक्टर	38	123	5217
	त्याची भौगोलिक क्षेत्राशी टक्केवारी	टक्केवारी	10.05	22.37	16.96
3)	शेतीस उपलब्ध नसलेली जमीन				
अ)	बिगर शेती वापराखालील जमीन	हजार हेक्टर	18	41	1373
ब)	पडीत आणि लागवडीलायक नसलेली जमीन	हजार हेक्टर	25	26	1722
क)	एकूण (अ + ब)	हजार हेक्टर	43	67	3095

III

अ.क्र.	बाब	परिमाण	जिल्हा भंडारा	जिल्हा गोंदिया	महाराष्ट्र राज्य
1	2	3	4	5	6
	4) पडीत जमीनीव्यतिरिक्त लागवड न केलेली इतर जमीन				
	1) कायम गुरे चरण आणि इतर	हजार हेक्टर	22	56	1250
	2) झाडे झुडपाखालील जमीन	हजार हेक्टर	2	2	245
	3) लागवडीयोग्य परंतु पड जमीन	हजार हेक्टर	10	6	915
	5) पडीत जमीन				
	1) चालू पड	हजार हेक्टर	10	8	1222
	2) इतर पड	हजार हेक्टर	8	7	1195
	6) पिकाखालील जमीन				
	1) पिकाखालील निव्वळ क्षेत्र	हजार हेक्टर	205	198	17619
	2) दुसोटा क्षेत्र	हजार हेक्टर	58	43	4762
	3) एकूण पिकाखालील क्षेत्र	हजार हेक्टर	263	240	22381
	7) ओलित क्षेत्र				
	1) निव्वळ ओलित क्षेत्र	हजार हेक्टर	106	100	2975
	2) एकूण ओलित क्षेत्र	हजार हेक्टर	136	165	3667
	8) महत्वाच्या पिकाखालील क्षेत्र (अन्नधान्य)	हजार हेक्टर	234	216	12798
	9) वहित धारण जमीन (अंतिम) (1990-91)				
	1) 2 हेक्टरपेक्षा कमी	संख्या हजारात	252		6002
	2) 2 ते 10 हेक्टर	संख्या हजारात	54		3297
	3) 10 हेक्टर पेक्षा जास्त	संख्या हजारात	1		171
	10) जमीन महसूली वसूली (2001-2002)	लाख रूपये	48.03	109.5	1900
	11) जिल्हा परिषदाचा उपकर	हजार रूपये			400
	12) पंचायत समित्यांचा उपकर	हजार रूपये	6272	2214	उ.ना.
पाच)	पशुसंवर्धन (पशुराणना 1997)(अस्थाई)				
	1) एकूण पशुधन	संख्या हजारात	614	752	39638
	2) गायी व बैल	संख्या हजारात	318	431	18071
	3) म्हशी व रेडे	संख्या हजारात	92	100	6073
	4) मेंढ्या व शेळ्या	संख्या हजारात	181	190	14802
	5) कोबड्या व बदके	संख्या हजारात	451	472	35392

IV

अ.क्र.	बाब	परिमाण	जिल्हा भंडारा	जिल्हा गोंदिया	महाराष्ट्र राज्य
1	2	3	4	5	6
सहा)	सहकार (2001-2002)				(2000-2001)
	1) सहकारी संस्था	संख्या	1395	1030	165789
	2) प्राथमिक कृषि सहकारी पतसंस्था	संख्या	384	289	20674
	3) प्राथमिक कृषि, सहकारी पतसंस्थांची सभासदसंख्या	संख्या हजारात	156	111	10340
	4) सहकारी दुग्धसंस्था	संख्या	331	240	23484
	5) प्राथमिक कृषिपतसंस्थांनी दिलेली कर्जे	रूपये कोटीत	17.02	24.84	3753
सात)	जलसिंचन (2001-2002) च्या अखेरपर्यंत पूर्ण झालेले पाटबंधारे प्रकल्प व त्याखालील लाभाक्षेत्र				(2000)
	1) मोठे प्रकल्प	संख्या	1	3	31
	2) मध्यम प्रकल्प	संख्या	4	7	176
	1 व 2 चे लाभाक्षेत्र	हजार हेक्टर	60	205	उ.ना.
	3) लघु प्रकल्प (राज्यक्षेत्र)		59	62	2150
	लाभाक्षेत्र	हजार हेक्टर	15	17	उ.ना.
	4) सिंचनविहिरी खूली भिजणारे क्षेत्र(00-01)	हजार हेक्टर	30	9	1922
आठ)	उद्योग (2001 अखेर)	संख्या			(2000)
	1) नोंदणीकृत कारखान्यांची संख्या	संख्या	168	172	33396
	2) नोंदणीकृत चालू कारखान्यांची संख्या (उत्पादन चालू कारखाने)	संख्या	159	168	28324
	3) सहकारी साखर कारखान्यांची संख्या(2001-2002)	संख्या	1	0	201
	4) सहकारी साखर कारखान्यातील उत्पादन	हजार मेटन	74	0	5628
	5) सर्वसूतगिरण्यांची संख्या (2001-2002)	संख्या	1	0	230
नऊ)	विज		(31.3.02)		(31.3.98)
	1) वीज पुरवठा केलेली शहरे व खेडी (2001)	संख्या	778	888	39413
	2) विद्युतीकरण झालेल्या गावांची संख्या(2001)	संख्या	772	886	उ.ना.
	3) वीजपुरवठा केलेली पंपसंच (मार्च 2002 अखेरपर्यंत)	संख्या हजारात		31	2367
	4) बसविण्यात आलेले गोबरगॅस सयंत्रे (2001-2002 अखेरपर्यंत)	संख्या	23031		उ.ना.

अ.क्र.	बाब	परिमाण	जिल्हा भंडारा	जिल्हा गोंदिया	महाराष्ट्र राज्य
1	2	3	4	5	6
दहा)	सार्वजनिक आरोग्य (2001)				
	1) रुग्णालये	संख्या	7	12	981
	2) दवाखाने	संख्या	41	41	1629
	3) प्राथमिक आरोग्य केंद्रे	संख्या	33	39	1768
	4) प्राथमिक आरोग्य पथके (अस्थायी)	संख्या	0	0	159
अकरा)	शिक्षण				
			(2000-2001)		(2001-2002)
	1) एकूण प्राथमिक शाळा	संख्या	886	1072	68394
	2) प्राथमिक शाळेतील विद्यार्थी	संख्या हजारात	134	162	11738
	3) प्राथमिक शाळेतील शिक्षक	संख्या हजारात	4	4	310
	4) प्रत्येक शिक्षकामागे प्राथमिक शाळेतील विद्यार्थी	संख	30	25	38
बारा)	माध्यमिक शिक्षण (2000-2001)				
			(2000-2001)		(2001-2002)
	1) दुय्यम शाळा	संख्या	244	227	16119
	2) शाळेतील एकूण विद्यार्थी	संख्या हजारात	128	118	9636
	3) शाळेतील शिक्षक	संख्या हजारात	3	3	263
	4) प्रत्येक शिक्षकामागे माध्यमिक शाळेतील विद्यार्थी	संख	23	25	37
तेरा)	उच्च शिक्षण (2000-2001)				
			(2000-2001)		(2001-2002)
	1) संस्था	संख्या	13	9	1680
	2) एकूण विद्यार्थी	संख्या हजारात	37	45	955
चौदा)	अ) प्रौढ शिक्षण (2001-2002)				
			(2001-2002)		(2000-2001)
	1) प्रौढ शिक्षण केंद्रे (जनचेतना केंद्र)	संख्या	926	1174	उ.ना.
	2) प्रौढांची उपस्थिती (साक्षर)	संख्या हजारात	46	59	5331
	ब) तांत्रिक व व्यवसाय शिक्षण (2001-2002)				
			(2001-2002)		(2001-2002)
	1) औद्योगिक प्रशिक्षण संस्था	संख्या	10	9	612
	2) शासकीय औद्योगिक प्रशिक्षण संस्था	संख्या	7	8	347
	3) अशासकीय औद्योगिक प्रशिक्षण संस्था	संख्या	3	1	265
	4) शासकीय व अशासकीय औद्योगिक प्रशिक्षण संस्थाची प्रवेश क्षमता	संख्या	929	1292	93424
	5) पदवी अभ्यासक्रमाच्या तांत्रिक संस्था व त्यांची पहिल्या वर्षासाठी प्रवेश क्षमता	संख्या	उ.ना.	उ.ना.	147
		संख्या	उ.ना.	उ.ना.	44650

VI

अ.क्र.	बाब	परिमाण	जिल्हा भंडारा	जिल्हा गोंदिया	महाराष्ट्र राज्य
1	2	3	4	5	6
6)	पदवीका अभ्यासक्रमाच्या तांत्रिक संस्था	संख्या	उ.ना.	उ.ना.	220
	व त्यांची पहिल्या वर्षासाठी प्रवेश क्षमता	संख्या	उ.ना.	उ.ना.	45980
7)	व्यवसाय शिक्षण संस्था (माध्यमिक व	संख्या	16	15	उ.ना.
	उच्च माध्यमिक गट) व त्यांची प्रवेश क्षमता	संख्या हजारात	1	1	उ.ना.
पंधरा) परिवहन आणि दळणवळण (मार्च 2002 अखेर)					
1)	एकूण रेल्वे मार्ग लांबी	कि.मी.	281		5459
2)	रस्त्यांनी जोडलेली गावे				
अ)	बारमाही	संख्या	1383		36996
ब)	हगामी	संख्या	167		2192
3)	एकूण रस्त्यांची लांबी (पृष्ठांकित)	कि.मी.	3839	4683	222500
	(31 मार्च 2002 अखेर)				
4)	राष्ट्रीय महामार्गांची लांबी	कि.मी.	72	34	3710
5)	राज्यमहामार्गांची लांबी	कि.मी.	430	400	33405
6)	महत्वाच्या जिल्हा रस्त्याची लांबी	कि.मी.	613	773	47927
7)	इतर जिल्हा रस्त्याची लांबी	कि.मी.	870	1332	43906
8)	ग्रामिण रस्त्याची लांबी	कि.मी.	1719	1991	93652
सोळा) एकात्मिक ग्रामिण विकास कार्यक्रम					
1)	दारिद्र्य रेषेखालील कुटूंबे	संख्या लाखात	102	127	38.19
	(1997-98 च्या सर्वेक्षणानुसार)				(अस्थायी)
	स्वर्णजयंती ग्रामस्वयंरोजगार योजना				
2)	स्वयंरोजगाराची संख्या (2001-2002)	संख्या	1398	1608	70602
सतरा) रोजगार निर्मिती (2001-2002)					
अ)	रोजगार हमी योजना	मनुष्य दिवस			
		(लाखात)	49.43	42.14	1616.95
ब)	जवाहर ग्रामसमृद्धी योजना (2001-2002)	मनुष्य दिवस			(2001-2002)
		(लाखात)	5.72	5.89	228.62
अठरा) आदिवासी कल्याणकारी योजना					
	आदिवासी करीता आश्रम शाळा	संख्या	10	34	731
	विद्यार्थी	संख्या	2224	9935	248253

VII

अ.क्र.	बाब	परिमाण	जिल्हा भंडारा	जिल्हा गोंदिया	महाराष्ट्र राज्य
1	2	3	4	5	6
एकोण-	मागासवर्गीयांसाठी कल्याणकारी योजना(2001-2002)				(2001-2002)
वीस	अ) मागासवर्गीयांसाठी वस्तीगृहे	संख्या	4	2	243
	ब) वस्तीगृहात राहणारे विद्यार्थी	संख्या	300	150	19028
वीस)	जिल्हा नियोजन (2001-2002)				
	1) वार्षिक योजनेतील मंजूर तरतुद	रूपये कोटीत	13.50	16.38	3934.41
	2) अनुशेष भरुन काढण्यासाठी तरतुद	रूपये कोटीत	निरंक	निरंक	378.65
एकवीस	नागरी पुरवठा (2001-2002)				
	1) रास्त भावाची दुकाने	संख्या	877	981	49940
	2) पुरवलेला एकूण साठा (डिसेंबर, 2002 अखेर)				
	अ) गहू	हजार टन	17	21	740
	ब) तांदूळ	हजार टन	11	17	445
	3) शासकीय गोदामे (30/6/2002)	संख्या	9	22	914
	4) साठवण्याची क्षमता (30/6/2002)	लाख मे टन.	95	85	584

टिप :- 1) उना = उपलब्ध नाही

आधार :- 1) अर्थ व सांख्यिकी संचालनालय, मुंबई

2) जिल्हा सांख्यिकी कार्यालय, भंडारा.